

Datidens Cultur, Datidens Folkemængde, Datidens pecuniære Kræfter, som Jernbanerne til Nutidens. Jeg troer, naar man sammenholder Befolknings- og Chausseeanlæggene i Sammenligning med Trangen dertil, med Befolknings- og Jernbanerne i Sammenligning med Trangen dertil, saa vil Forholdet omtrent blive det samme, og at man med ligesaa megen Grund om saa har vil glæde sig ved at have begyndt paa Jernbaneanlæg, som man dengang glædede sig ved at have begyndt paa Chaussee-Anlægene (Hør!). Jeg troer, at Forholdet med Hensyn til Jernbaner stiller sig saaledes, at vi snart, om kortere eller længere Tid, maae komme til at anlægge saadanne, naar vi ikke aldeles ville udelukke os fra de Fremfridt, som i andre Lande ere gjorte. Den Maade, der nu er foreslaaet til at begynde Realisationen af denne Plan paa, har ogsaa et væsentligt Fortrin, skjøndt jeg ikke vil nægte, at den i andre Henseender maafee kunde være skeet paa en anden og bedre Maade, og dette Fortrin bestaaer deri, at ved Rentegarantien falder Byrden ved at have en Jernbane i samme Forhold, hvori den bør falde, paa enhver enkelt Tid og enhver enkelt Generation. Kommer den Tid, da Culturen er stegen og Banen saa stærkt benyttes, at den forrenter sig, da falder ingen Byrde paa Staten; men den nuværende Tid, da Staten maa gjøre Tilskud, er en Tid, hvori Agerbrug, Cultur og Samfærdsel ikke i den Grad er tiltaget, at Banen kan forrente sig, og derfor er det rimeligt, at Nutiden, dersom den vil have Nytten af den, ogsaa maa bære Omkostningerne ved den.

Ordf. Den ærede Minoritet i Udvalget, til hvilken jeg aldeles slutter mig, har i sin afgivne Betænkning udtalt, at den vel ikke dristede sig til at paastaae, at Jernbanen fra Kjøbenhavn til Korsør strax vilde kunne forrente sin Anlægs-capital, men at den dog formentte, at der var al Sandsynlighed for, at dette vilde skee om en ikke meget lang Tid, da det overalt har vist sig, at hurtige og bekvemme Befordringsmidler forøge disses Afbenyttelse. Det er denne sidste Sætning, jeg skal tillade mig at oplyse ved et Exempel, hentet fra den seneste Tid og fra vor Nærhed.

For en 40 til 50 Aar siden horte en Reise fra Helsingør til Kjøbenhavn ikke til de ubetydelige Begivenheder, navnlig for dem, som ikke havde egen Befordring. Naar nu en af Byens Indvaanere, der var i den Nødvendighed, at maatte foretage en saadan Reise og dertil at benytte den agende Post, havde bestemt Dagen og Tiden til en saadan Reise, afslagde han Besøg hos Venner og Bekendtere, sagde Farvel, modtog Commissioner, trak sine daarlignende Klæder paa og satte sig paa Postvognen, der brugte omtrent en heel Dag, for at naae Hovedstaden. Man benyttede dengang de gamle simple Postvogne — de saakaldte privilegerede Radbrækningsmaskiner — og først i 1824 var det, at Postvæsenet anskaffede de saakaldte Sjedervogne, hvilke igjen i 1838 bleve afløste af de nuværende bekvemme og hensigtsmæssige Postkøretøjer. Imidlertid tiltog Trangen til en levende og hurtig Forbindelse med Hovedstaden saameget, at man i Helsingør i 1841 tænkte paa at anskaffe et Dampskib til en directe Communication med Hovedstaden, og endel Mænd, som i denne Anledning traadte sammen, foreslog dertil at anvende en Actiecapital af 40,000 Rbd. Det var naturligt, at man ved denne Leilighed var tilbøielig til at tage meget Hensyn til, hvad ældre, besindige, erfarne og bemidlede Mænd meente om denne Sag, og jeg, der har havt med Sagen at bestille lige fra Begyndelsen af, kan bevidne, at mange saadanne hæderlige Mænd havde store Betænkeligheder ved dette Foretagende, idet de forestillede, hvor ringe Communication der dog var imellem Helsingør og Kjøbenhavn, hvor hyppigt Posten gik imellem disse Byer, uden at være fuldt besat, hvor ringe Dvantage det Gods beløb sig til, der aarligt befordredes imellem Kjøbenhavn og Helsingør, og som vist ikke androg Mere, end at det bekvemmeligt kunde befordres med de saa Sagter, der førte Fragtgoods imellem disse Havne. Imidlertid opveiede dog Lysten til et godt Communications-Middel disse Betænkeligheder, og Sagen kom igang; man anskaffede et nyt og godt Dampskib fra England, som 1842 begyndte sin Fart. Paa den Tid, Farten skulde begynde, nedsatte Postvæsenet sin Fragt med 20—25 Procent og